

ERICASTIFTELSEN

PSYKOTERAPI • UTBILDNING • FORSKNING

Utbildningsplan för Ericastiftelsens uppdragsutbildning i Child – Parent Psychotherapy (CPP) – 20 hp

Nivå: Avancerad

CPP är en behandlingsmetod för barn 0-6 år som har upplevt åtminstone en traumatisk händelse (t ex våld i olika former, sexuella övergrepp, allvarliga olyckor och/eller traumatisk förlust) och som ger uttryck för psykisk ohälsa, anknytningsstörning, svårigheter i socialt samspel och beteendeproblem inkl PTSD. Behandlingsmetoden utgår från anknytningsteori, psykodynamisk utvecklingspsykologi, traumateori och teorier om social inlärning och kognitiv beteendeteori. Behandlingssessioner hålls med barnet och dess primära omsorgsperson(er) gemensamt. Målet med CPP är att stärka relationen mellan barnet och dess omsorgspersoner med syfte att reparera barnets upplevelse av trygghet, anknytning och reglering samt att utveckla barnets kognitiva, sociala och beteendemässiga funktionsnivå. Behandlingen fokuserar också på faktorer i kontexten så som kulturella normer, socioekonomiska och migrationsrelaterade påfrestningar.

Omfattningen av antalet CPP-sessioner och strukturen för dem anpassas till typen av trauma som barnet upplevt, barnets ålder och utvecklingsnivå samt det bedömda behandlingsbehovet. Frekvensen är vanligen ett tillfälle per vecka om en timme under ca två terminers tid. Behandlingen kan ske i hemmet eller på klinik/mottagning. Att stödja omsorgspersonens förmåga att förstå barnets fungerande och utveckling med utgångspunkt i traumatiska påfrestningar och att genom lek och liknande uttrycksformer utveckla kommunikationen mellan barn och vuxen ingår i behandlingsmetoden. Fokus i behandlingen är också barnets och omsorgspersonens maladaptiva representationer av sig själva och varandra liksom samspel och beteenden som stör barnets psykiska välmående. Barnet och omsorgspersonen

guidas i behandlingen i att skapa ett gemensamt narrativ om traumatiska händelser, att identifiera ”trauma –triggers” som orsakar dysreglerade beteenden och affekter, samt förbättra förmåga till dyadisk affektreglering. Omsorgspersoners egna traumatiska påfrestningar, som påverkar samspelet med barnet, fokuseras också i CPP.

Krav på förkunskaper och andra villkor

Önskvärd förkunskapsnivå till kursen är akademisk yrkes- eller kandidatexamen inom hälso- och sjukvård, socionomexamen eller motsvarande om minst 210 hp. Önskvärt är också grundläggande utbildning i psykoterapi eller motsvarande. Utbildningen vänder sig till yrkesverksamma inom Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) och andra relevanta delar av hälso- och sjukvården samt socialtjänstverksamheter innehållande behandling. För att tillgodogöra sig utbildningen är det av vikt att ha erfarenhet av behandlingsarbete med barn och deras närstående, gärna med fokus på traumatisering. Tillgång till behandlingsärenden (barn 0-5 år) och gängse handledning i behandlingsarbete under utbildningen är en förutsättning.

Kursens nivå

Avancerad nivå.

Antal högskolepoäng

20 hp

Betygsskala

Godkänd/Ej godkänd.

Lärandemål

Efter kursens genomförande ska kursdeltagaren kunna:

- Definiera och beskriva grundläggande delar inom psykotraumatologin med fördjupat fokus på barn.
- Beskriva och bedöma uttryck för traumatisering hos barn.
- Behärska relevant diagnostik, såsom PTSD, och vanligt förekommande komorbiditet.
- Beskriva och bedöma hur trauman inverkar på anknytningsrelationer, barns utveckling och förmåga till reglering.
- Bedöma omsorgspersoners PTSD-symtom och övriga generella symtom.

- Bedöma omsorgspersoners föräldraförmåga och samspel mellan barnet och omsorgspersonen.
- Visa förmåga att på ett självständigt sätt integrera teori och praktisk tillämpning och genomföra bedömning och behandling enligt CPP.

Innehåll och Undervisningsformer

- A. Teoretisk undervisning i form av föreläsningar, seminarier och gruppdiskussioner på Ericastiftelsen
- B. Undervisande metodkonsultation på internet (32 – 35 web-baserade tillfällen beroende av gruppstorlek) samt vid utbildningstillfälle 2 och 3.

C. Litteraturstudier.

Utbildningen är en uppdragsutbildning upplagd som deltidsstudier under fyra terminer. De delar i utbildningen som sker i föreläsnings- och seminarieform kommer att hållas på Ericastiftelsen i Stockholm om inte annat meddelas:

- Utbildningstillfälle 1: 18 – 22 mars 2024
- Utbildningstillfälle 2: 21 – 22 november 2024
- Utbildningstillfälle 3: 8 – 9 maj 2025
- Metodkonsultation kontinuerligt tom hösten 2025

Kurskrav

- Obligatorisk närvaro (90%) vid undervisningstillfällena.
- Obligatorisk närvaro (80%) vid konsultation på internet.
- Bidra aktivt genom att presentera minst två ärenden vid konsultationstillfällena. Filmat material från behandling med CPP ska delas vid metodkonsultation vid minst ett tillfälle.
- Behandla minst fyra ärenden enligt CPP. Dyadiskt behandlingsarbete ska vara påbörjat i samtliga ärenden och i minst två av dem ska behandlingen ha pågått 11 tillfällen eller fler efter sk ”Grundläggande fas”. Ärendena behöver inte vara avslutade.

Kompleta ”Ärendemallar” inklusive sammanfattning av behandlingen ska lämnas in avseende fyra olika ärenden som behandlats med CPP, senast inom 2 år efter avslutad utbildning.

- Tillämpa de erhållna instrumenten och formulären för olika typer av bedömningar.

- Som godkända och lämpliga behandlingsärenden under utbildningen i CPP är barn som utsatts för minst en traumatisk händelse och som inte fyllt 6 år vid behandlingens början.

Kompletteringar

- Frånvaro vid ett helt kurstillfälle kompletteras frånvaro genom närvaro vid nästa tillfälle motsvarande del av kursen ges.
- Frånvaro under en kursdag kompletteras genom en individuellt utformad uppgift.

Examinationsformer och Examinator

Bedömning av färdigheter sker fortlöpande i samband med konsultation och utbildningstillfällen. Vid bedömning av kursdeltagarens färdigheter bedöms såväl kunskaper som eget omdöme och förmåga till kritisk analys, liksom förmåga till integration av teori och praktik. Skriftlig tentamen av teoretiska moment. Möjlighet till omtentamen ges vid ett tillfälle.

Psykologer antagna till Sveriges Psykologförbunds specialistutbildning examineras i tillägg till ovan genom en skriftlig fallbeskrivning om 6 – 8 sidor, med minst fem aktuella (senaste fem åren) referenser, med fördjupad beskrivning av:

- diagnostik och bedömning med särskild tillämpning av de härför avsedda instrumenten i CPP
- behandlingsplanering med tillämpning av komponenterna i CPP
- processbeskrivning av behandlingen med särskilt fokus på hur målen i CPP integrerats i insatsen
- Sammanfattning och analys av behandlingsutfall

Examinator: Kjerstin Almqvist, Adj professor, Karlstad universitet. Gästlärare vid Ericastiftelsen.

Kursintyg

Efter avslutad godkänd kurs utfärdas kursbevis där det framgår att den studerande har genomgått utbildning i Child – Parent Psychotherapy (CPP), 20 hp.

Obligatorisk litteratur (Ytterligare artiklar kan tillkomma)

Almqvist, K., Norlén, A., & Tingberg, B. (2019). *Barn, unga och trauma. Att uppmärksamma, förstå och hjälpa*. Stockholm: Natur & Kultur.

Biringen, Z. (2009). The Universal Language of Love Assessing Relationships through the Science of Emotional Availability. EA Press. *Kapitel 2, erhålles av kursansvariga*.

Cook, A., Spinazzola, J., Ford, J., Lanktree, C., Blaustein, M., Cloitre, M., DeRosa, R., Hubbard, R., Kagan, R., Liautaud, J., Mallah, K., Olafson, E., van der Kolk, B. (2005). Complex Trauma in Children and Adolescents. *Psychiatric Annals*, 35:5 (390-398). Erhålles av kursansvariga.

Ford, JD., Courtois, CA. (2013). *Treating Complex Traumatic Stress Disorders in Children and Adolescents. Scientific Foundations and Therapeutic Models*. New York: The Guilford Press.

Landolt, M.A., Cloitre, M., & Schnyder, U. (2017). Evidence-Based Treatments for Trauma Related Disorders in Children and Adolescents (1st ed. 2017 edition.). Springer International Publishing AG. *Utdrag, erhålles av kursansvariga*.

Lieberman, A. (2017). The emotional life of the toddler. Simon Schuster. *Utdrag, erhålles av kursansvariga*.

Lieberman, A., Ghosh Ippen, C. & Van Horn, P. (2015). *Don't hit my mommy! A manual for Child-Parent Psychotherapy with young children exposed to violence and other trauma*. Second edition. Washington, DC: Zero to Three Press.

Lieberman, A., Compton, N., Van Horn, P. & Ghosh Ippen, C. (2003). *Losing a Parent to Death in the Early Years. Guidelines for the Treatment of Traumatic Bereavement In Infancy and Early Childhood*. Washington, DC: Zero to Three Press.

Lieberman, A. & Van Horn, P. (2008). *Psychotherapy with Infants and Young Children. Repairing the effects of stress and trauma on early attachment*. New York: The Guilford Press.

Lieberman, A., Padrón, E., Van Horn, P. & Harris, W. (2005). Angels in the Nursery: The Intergenerational Transmission of Benevolent Parental Influences. *Infant Mental Health Journal*, 26(6), 504-520. *Erhålles av kursansvariga*.

Murray, L., Cooper, P. & Fearon, P. (2014). Parenting difficulties and postnatal depression: implications for primary healthcare assessment and intervention. *Community Practitioner*, 87(11), 34-38. *University of Reading. Erhålles av kursansvariga*.

Nordanger, D., & Braarud, H. (2017). Utviklingstraumer. Regulering som nøkkelbegrep i en ny traumepsykologi. Fagbokforlaget. *Utdrag, erhålles av kursansvariga*.

Perry, B. Hogan, L., Marlin, S. (2000). Curiosity, Pleasure And Play: A Neurodevelopmental Perspective. Houston Area Association for the Education of Young Children, 8:2000. *Erhålles av kursansvariga*.

Tessier, V. P., Normandin, L., Ensink, K., & Fonagy, P. (2016). Fact or fiction? A longitudinal study of play and the development of reflective functioning. *Bulletin of the Menninger Clinic*, 80(1), 60–79. <https://doi.org/10.1521/bumc.2016.80.1.60> *Erhålles av kursansvariga*.

Rekommenderad litteratur

Bidö, S., Mannheimer, M. & Samuelberg, P. (2018). *Traumatisering hos barn. En handbok*. Stockholm: Natur & Kultur.

Bowlby, J. (1988). *A secure base*. Kap 6. On knowing what you are not supposed to know and feeling what you are not supposed to feel. s 99-119. *Erhålles av kursansvariga*.

Broberg, A., Almqvist, K., Risholm Mothander, P. & Tjus, T. (2015). *Klinisk barnpsykologi. Utveckling på avvägar*. Stockholm: Natur & Kultur.

Broberg, A., Risholm Mothander, P., & Granqvist, P. (2020). *Anknytningsteori*. Andra utökade utgåvan. Natur & Kultur

Chesterson, K. (2011). *När en förälder plötsligt dör. Att hjälpa barn genom trauma och sorg*. Insidan Förlag.

Dyregrov, A. & Lytje M. (2022) *Att möta barns sorg: en handbok*. Studentlitteratur AB.

Fraiberg, S., Adelson, E. & Shapiro, V. (1975). Ghosts in the Nursery: A Psychoanalytic Approach to the Problems of Impaired Infant-Mother Relationships." *Journal of American Academy of Child Psychiatry*, 14(3): 387-421. *Erhålles av kursansvariga*.

Lieberman, A. (2017). *The emotional life of the toddler*. Simon Schuster.

Nordanger, D., Braarud, H. (2014). Regulering som nøkkelbegrepp og toleransevinduet som modell i en ny traumepsykologi. *Tidskrift for Norsk Psykologforening*. 51(531-536). *Erhålles av kursansvariga*.

Van Der Kolk, B. (2014). *The Body Keeps the Score. Brain, mind, and body in the healing of trauma*. New York: Viking, Penguin Group.